

Minister van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap
Mevrouw J.M. van Bijsterveldt-Vliegthart

Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

AFDELING

Beleid

DOORKIESNUMMER

030-7511727

E-MAIL

Onderwerp: Evaluatie Wet medezeggenschap op scholen (Wms)

PLAATS

Utrecht

DATUM

21 mei 2012

POSTADRES

Postbus 2510
3500 GM Utrecht
BEZOEKADRES

Tiberdreef 4
3561 GG Utrecht

TELEFOON

030 - 751 1700

FAX

030 - 751 1709

INTERNET

www.cnvo.nl

E-MAIL

info@cnvo.nl

ONS KENMERK

050/WP/gd/

UW KENMERK

BANKREKENING

66.59.57.955

Geachte mevrouw Van Bijsterveldt-Vliegthart,

Onlangs verscheen de evaluatie van de Wet medezeggenschap op scholen (Wms). Kort daarna kwam uw beleidsreactie op deze evaluatie. Met deze brief willen graag op beide documenten reageren.

De totstandkoming van de Wms heeft veel tijd gekost. Een belangrijke oorzaak daarvan was dat er grote verschillen van inzicht waren bij landelijke organisaties van ouders, leerlingen, werknemers en werkgevers als het gaat over de vraag hoe medezeggenschap in het primair en voortgezet onderwijs het best in wet- en regelgeving kan worden geregeld. Tegen die achtergrond is het opvallend en verheugend dat onderstaande organisaties gezamenlijk kunnen en willen reageren op de evaluatie van de Wms en de beleidsreactie. Dat laat overigens onverlet dat deze organisaties – in aanvulling op deze gezamenlijke brief – zich zelfstandig tot u kunnen wenden.

De evaluatie is in uw opdracht uitgevoerd door Research voor Beleid, waarbij de onderzoekers gebruik hebben gemaakt van een begeleidingscommissie waarin de verschillende geledingen vertegenwoordigd waren. De input van de begeleidingscommissie heeft bijgedragen aan de herkenbaarheid van de resultaten voor degenen die met de Wms werken. Desondanks blijft een aantal aspecten van de werking van de Wms wat onderbelicht. De evaluatie is er niet in geslaagd om de vinger te leggen bij alle pijnlijke plekken en plekjes, zoals het feit dat de rol van de (G)MR als countervailing power lang niet overal goed uit de verf komt. Daardoor is een aantal mogelijke verbeterpunten niet expliciet in beeld gekomen.

Zoals ook in de evaluatie naar voren komt, is medezeggenschap mensenwerk. Dat betekent dat de overlegcultuur minstens zo belangrijk is als de wet- en regelgeving. Voor optimale medezeggenschap zijn beide elementen noodzakelijk. Hieronder zullen wij eerst enkele aanbevelingen doen die betrekking hebben op aanpassing van de Wms. Aan het eind van deze brief zullen wij enkele zinnen wijden aan de bestaande overlegcultuur.

Onze aanbevelingen voor de aanpassing van de Wms komen overeen met die uit de publicatie 'Doeltreffender en meer effect' van de Stichting Onderwijsgeschillen¹:

- het recht op rechtsbijstand,
- de beslechting van nalevingsgeschillen, en

¹ Deze publicatie is in februari 2012 aan de Tweede Kamer aangeboden.

- de mogelijkheid om nietigheid van besluiten in te roepen.

Hieronder zullen wij deze drie punten kort toelichten.

Eén van de adviezen in de publicatie van de Stichting Onderwijsgeschillen gaat over de faciliteiten van de (G)MR en dan vooral over het recht op bekostiging door het bevoegd gezag van externe deskundigen en rechtsbijstand. Het advies bepleit gelijkschakeling met de Wet op de ondernemingsraden (Wor) op dit punt. Nu is het natuurlijk zo, dat er bewust voor is gekozen om in het primair en voortgezet onderwijs niet met de Wor te gaan werken. Dat neemt niet weg dat het voor de hand ligt om op een aantal punten de Wor wél te volgen. Rechtsbijstand is bijvoorbeeld voor zowel de (G)MR als voor de Ondernemingsraad een basisvoorwaarde om waar nodig naleving van de Wms respectievelijk de Wor door het bevoegd gezag/ de werkgever te eisen. Voor de gang naar de Ondernemingskamer (artikel 36 Wms) is de bijstand van een advocaat bovendien wettelijk vereist. Volgens de Wor hoeft de ondernemingsraad de werkgever alleen vooraf in kennis te stellen van de te voorziene kosten, maar de (G)MR is afhankelijk van afspraken die hij hierover met het schoolbestuur maakt. Bij de Kamerbehandeling van de Wms had een aantal politieke partijen aangedrongen op eenzelfde regeling voor het onderwijs, maar u vond indertijd dat het maken van afspraken over de regeling van de faciliteiten aan de schoolbesturen moesten worden overgelaten. Eerder had u aangekondigd (Kamerstuk 1328; antwoord op Kamervragen gesteld door het lid Van der Ham) dat u naar aanleiding van het (toen nog lopende) evaluatieonderzoek in uw beleidsreactie zou ingaan op de wenselijkheid om de regeling van de faciliteiten in wet aan te passen. Hoewel is gebleken dat dit een knelpunt is, kunnen wij dit punt in de beleidsreactie niet terugvinden.

Als een het schoolbestuur zich niet houdt aan de Wms, bijvoorbeeld door na te laten om de (G)MR om advies of instemming te vragen, dan kan de raad (of een geleding van de raad) alleen naleving van de wet eisen via de gang naar de Ondernemingskamer. Omdat dit een grote stap is, ondersteunen wij de aanbeveling om ook in deze gevallen gebruik te kunnen maken van de geschillencommissie. De geschillencommissie zal daarvoor een aantal aanvullende bevoegdheden moeten krijgen.

Uit het onderzoeksrapport blijkt dat het nogal eens voor komt dat het bevoegd gezag advies- en instemmingsplichtige besluiten neemt zonder de (G)MR vooraf om advies of instemming te vragen. De (G)MR heeft nu niet het recht om de nietigheid in te roepen als het bevoegd gezag het instemmingsrecht van de (G)MR heeft genegeerd. De Wor kent dit recht wel. Er is geen reden om de (G)MR ditzelfde recht te onthouden. Continuering van de huidige situatie zou betekenen dat, ook wanneer het schoolbestuur nadien door de geschillencommissie of rechter wordt teruggefloten, er onduidelijkheid kan blijven bestaan over de impact van het – onterecht - genomen en uitgevoerde besluit. Wij ondersteunen dan ook de aanbeveling die inhoudt dat ook de (G)MR het recht krijgt de nietigheid van een besluit van het bevoegd gezag in te roepen.

Naast deze drie principiële punten willen wij een omissie in de wet recht zetten. Wij pleiten voor het corrigeren van een onbedoelde discrepantie in de Wms tussen artikel 31d en artikel 36, eerste lid. Dit is een technische correctie, die inhoudt dat in artikel 31d in de derde regel na "medezeggenschapsraad" wordt toegevoegd: "dan wel een geleding". Dit sluit aan bij het systeem van de Wms dat geleidingen eigenstandig kunnen functioneren.

Een laatste punt dat wij graag onder uw aandacht willen brengen heeft betrekking op Bijlage 3 van het evaluatierapport "Afbakening Wms ten opzichte van de sector bve". Deze bijlage heeft betrekking op situaties waarin scholen voor voortgezet onderwijs met een eigen BRIN-nummer onder het bevoegd gezag van een bve-instelling vallen. In deze situaties is de Wms van kracht voor het vo-gedeelte en de Wor voor het bve-gedeelte. Voor de praktische problemen die dit met zich meebrengt worden verschillende oplossingen gekozen waarvan een aantal op gespannen voet staat met wetgeving. Helaas gaat u in uw reactie niet in op deze situaties.

Ten slotte willen wij, zoals hierboven al is aangekondigd, aandacht schenken aan de overlegcultuur. De overlegcultuur is mede bepalend voor het functioneren van de medezeggenschap. Ook op dit punt valt nog veel te winnen. Wij zullen ons daarom als landelijke organisaties van ouders, leerlingen, werknemers en werkgevers gezamenlijk buigen over dit belangrijke punt en bezien welke bijdrage wij kunnen leveren aan verbeteringen hiervan.

Hoogachtend,

Namens de voorzitters van AOb, Federatie van Onderwijsorganisaties/ CMHF, LAKS, LOBO, NKO, OUDERS&COO, PO Raad, VOO, VO Raad,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'M. Rog', with a long horizontal stroke extending to the right.

Michel Rog,
Voorzitter CNV Onderwijs

c.c. Vaste Kamer Commissie Onderwijs, Cultuur en Wetenschap